

Sajtóközlemény a faktoring ágazat helyzetéről:

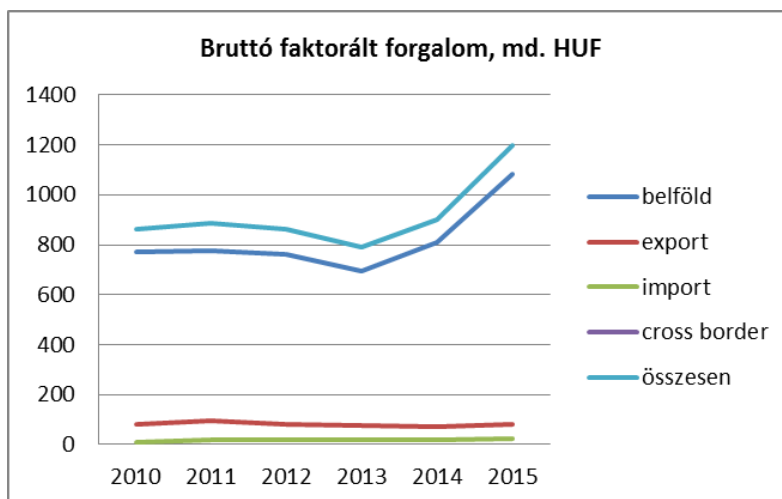
Dinamikusan nő a faktoring piac

Összefoglaló

- 2015-ben megugrott a magyar faktoring piac növekedése, ami az idei évet is figyelembe véve, immár harmadik éve tart. A 2014. évi 14 %-os növekedést követően, 2015-ben már 31 %-os, 2016 első félévében 39%-os forgalom növekedési rekordot regisztrált a Magyar Faktoring Szövetség a tagvállalatok által közölt adatok alapján.
- A Magyar Faktoring Szövetség tagvállalatai által megvásárolt követelések összértéke rekord összegű volt és 2015 meghaladta az 1200 milliárd Ft-ot.
- A faktoringon keresztül nyújtott vállalati finanszírozás ugyancsak dinamikusan, 12%-kal bővült és 2015 végére több mint a 141 milliárd Ft-ot, 2016 első félévében már 158 milliárd Ft-ot tett ki.
- A növekedés elsősorban a nagy faktoring szolgáltatók növekvő teljesítményének és a nagyvállalatoknak köszönhető, akik egyre nagyobb érdeklődést mutatnak a faktoring összetett finanszírozási szolgáltatásai iránt.
- Ágazati megközelítésben; a kereskedelemben működő cégek követeléseinek faktorálása adja a teljes faktoring forgalom 41%-át. Az ipari termelők, gyártók követelése 29%-ot tesznek ki, míg a szolgáltatók a faktoring forgalom 17%-át reprezentálják.
- Világviszonylatban a faktorált követelések összértéke 2015-ben 2.373 milliárd EUR-t tett ki. A kelet-európai régióban Oroszország, Lengyelország és Csehországot követően Magyarország a negyedik legnagyobb piaccá nőtte ki magát.
- Míg Magyarországon a faktoring penetráció 3%, a legnagyobb európai gazdaságokban a faktoring forgalom a GDP 15%-át is eléri, de az Európai Unió 8 legnagyobb gazdaságaként számon tartott országok mindegyikében 7-8% felett van.

Hazai faktoring piac 2015

A Magyar Faktoring Szövetség tagvállalatai 2015-ben több mint 1200 milliárd Ft összegben vásároltak vállalatoktól vevői, egyéb kötelezettekkel szemben keletkezett követeléseket. Figyelembe véve a nem szövetségi tag szolgáltatókat is, a teljes hazai faktoring forgalom 2015-ben 1300 milliárd Ft körülire becsülhető. A 2009-2013-as periódus stagnálását 2014-ben 14%-os növekedés váltotta fel, amely 2015-ben 31%-os növekedéssé gyorsult. A magas ütemű növekedés 2016 első felében is fennmaradt.

A forgalom növekedése a finanszírozás volumenét is jelentősen megnövelte, amely 2015 végén meghaladta a 140 milliárd Ft-ot. Ez különösen azért is jelentős, mert eközben a vállalati hitelállomány teljes volumene 6,5%-kal csökkent. Bár a kiugró emelkedés mögött elsősorban két piaci szereplő kiemelkedő teljesítménye áll, összességében a szövetség tagjainak közel 50%-a tudott számottevő növekedést felmutatni, köztük több független faktoring vállalkozás kétszámjegyű növekedést ért el. A Szövetség többi tagja a forgalom stagnálásáról vagy csökkenéséről számolt be. A forgalom növekedése több mint 2-szerese volt a kieső forgalomnak.

A forgalom növekedése elsősorban a belföldi forgalom növekedésének köszönhető (+31%) annak ellenére, hogy az export faktoring is nőtt 13%-kal, sőt az import faktoring volumene az előző évhez képest több mint megduplázódott. Az export- és importkövetelések faktorálása 7,3%-át tette ki a teljes faktoring forgalomnak.

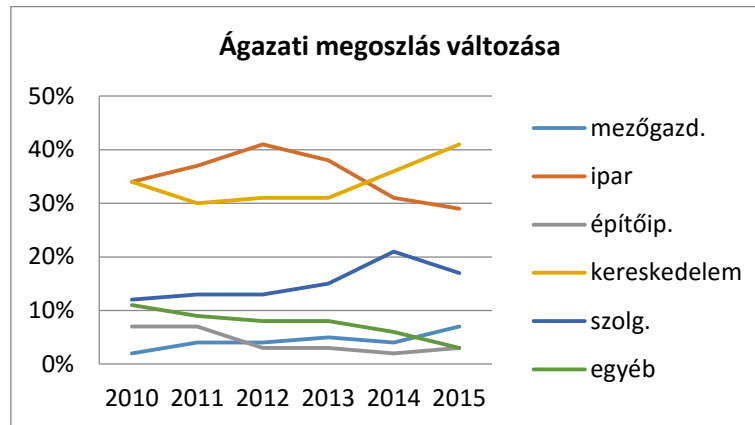
A megvásárolt követelések közel egyharmadát visszkereset nélkül finanszírozták a faktorok. Ezen ügyleteknél a faktorok vállalják a vevői nemfizetésből eredő kockázatot, azaz teljes körű védelmet nyújtottak az ügyfeleknek a nyitva szállítás kockázataival szemben. A követelések 60%-a esetében az ügyfél köteles visszafizetni a ki nem fizetett számlára folyósított finanszírozást (visszkeresetes faktoring), de a faktor ezen ügyleteknél is segít a követelések behajtásában, a vevő fizetőképességének a megítélésében, nyitva szállítási limitet javasol stb., amivel számottevően csökkennek a vevői kockázatok. Ráadásul ezeknél a követeléseknél jellemzően jó fizetőképességű vevőkkel (nagyvállalatok, állam) szembeni követelések faktorálásáról van szó, ahol a kockázat kisebb és/vagy jól mérhető.

Ügyfelek ágazati szerinti megoszlása

A faktoring használata nem köthető speciális ágazatokhoz. Mindenütt alkalmazható, ahol a vállalkozások a termék vagy szolgáltatás értékesítése halasztott fizetéssel, átutalással történik. Mivel a halasztott fizetés ma már általános követelmény a szállítókkal szemben, a vállalkozásoknak képeseknek kell lenniük, a fizetési határidő alatt felmerülő költségek, a folyamatos működési kiadások finanszírozására, emellett ügyelniük kell arra is, hogy áruhitellel csak olyan vevőt szolgáljanak ki, amely képes lesz határidőben, vagy tolerálható késéssel való fizetésre. A faktoring növekvő igénybevételének legfőbb oka, hogy a faktoring szolgáltatás a vállalkozás mindkét megoldandó problémájára ad gyors, adminisztráció-mentes megoldást anélkül, hogy hitelt kelljen felvenni, hitelbiztosítékokat kelljen felmutatni.

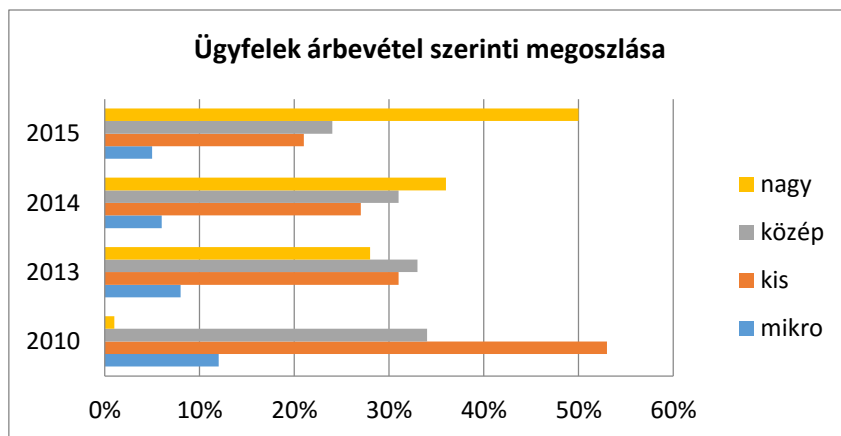
A faktoring legelőször a nagy kiskereskedelmi láncokba beszállító vállalkozások esetében vált népszerűvé. **Ma is a kereskedelmi követelések faktorálása adja a forgalom 41%-át.** E részesedés

2015-ben még nőtt is 2014-hez képest. **Az ipari termelők, gyártók követelése a teljes faktoring forgalom 29%-át teszik ki, néhány évvel ezelőtt, még ez az ágazat jelentette a legnagyobb ügyfélkört a faktorok számára.** A szolgáltatók a faktoring forgalom 17%-át reprezentálják. Az ország adottságai miatt a mezőgazdasági termékek értékesítése jelentősebb szerepet is kaphatna a faktoring területén. A mezőgazdasági vállalkozások faktorált követelése azonban csak a teljes forgalom 7%-át képviselik. Ezen belül is inkább a mezőgazdasági támogatások faktorálása jellemző mintsem a mezőgazdasági termékek értékesítése során keletkező követelések finanszírozása.

Ügyfelek üzemméret szerinti megoszlása

A 2009-es válsággal radikálisnak bizonyuló trendváltás történt a faktoringot igénybevevő ügyfélkörben. Az elmúlt 5 év alatt a mikro vállalkozások és kisvállalkozások 65 %-os forgalmi részesedése 2015-ben 26 %-ra, míg a középvállalkozások részesedése 32 %-ról 24 %-ra zsugorodott. A kieső forgalmat a nagyvállalati ügyfélkör megjelenése ellensúlyozta, sőt a piac bővülése is szinte kizárólag a nagyvállalati ügyfélkörnek köszönhető. 5 évvel ezelőtt a nagyvállalatok marginális szerepet játszottak a forgalomban, 2015-ben azonban a teljes faktoring forgalom fele már ettől az ügyfélkörtől származott. A nagyvállalatok növekvő igénye a faktoring iránt kedvező jelenség, megfelel a nyugat-európai trendeknek, ahol nagyvállalatok ugyancsak aktív faktoring felhasználók annak ellenére, hogy az üzemméretük miatt a finanszírozás, követeléskezelés, creditmanagement funkciókra saját szervezeti egységeket működtetnek. A mikro- és kisvállalati ügyfélkör forgalmának csökkenése azonban kedvezőtlen jelenség mind a faktorok, mind a nemzetgazdaság számára. A faktorok érdekeltek a nagy ügyfélszámú, szórt portfólió kialakításában, a faktoring előnyei éppen a mikro és KKV szektorban érvényesülnek a leghatékonyabban. A statisztika azonban rámutat arra, hogy a válság nyomán teljesen átalakult mikro és KKV kör piaci aktivitása még nem tért vissza a válság előtti szintre. A magyar gazdaság fejlődésében a fordulat akkor következik be, amikor a mikro és kisvállalati kör részesedése mind ügyfélszám, mind forgalom tekintetében növekvő trendbe vált.

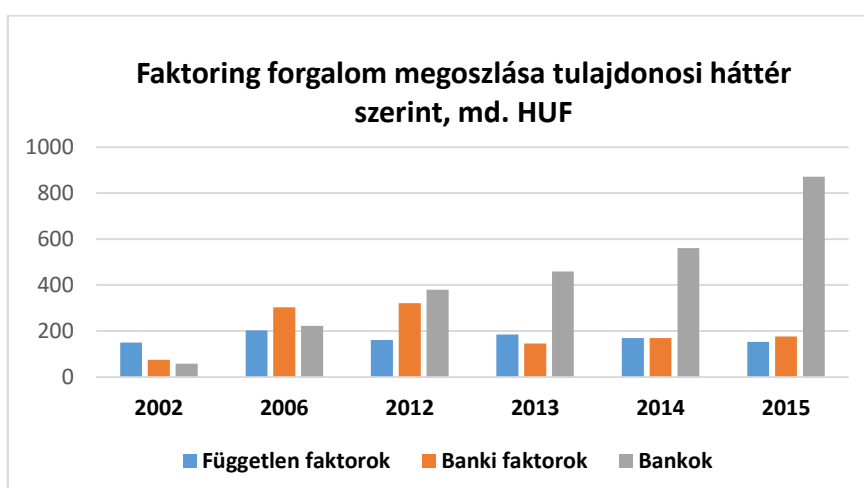

Szolgáltatói verseny

A magyar faktoring piac az elmúlt 15 évben klasszikus fejlődési pályát futott be. Az első időszakban a piaci szereplők számának gyors növekedése, a bankok, banki faktorok piacra lépése volt a jellemző, amit szükségszerűen koncentrációs trend váltott fel. A 2008-as válság a koncentrációs folyamatot felgyorsította.

- A Szövetséget 10 tag alapította, de a létszám már az első év végére 17-re nőtt, amelyből 15 tag volt független pénzügyi vállalkozás és mindössze két banki tagja volt az MFSZ-nek.
- 2007-ben, a pénzügyi válság előtt már 28 rendes tagja volt a szövetségnek, ebből 21 független pénzügyi vállalkozás és 7 banki vagy saját banki háttérrel rendelkező faktor.
- A pénzügyi-gazdasági válságot követően jelentősen csökkent a taglétszám, hiszen számos kisebb faktoring szervezet kivonult, kiszorult erről a piacról. Kiszorulásukhoz nagyban hozzájárult a 2010-ben bevezetett banki különadó is.
- Ma 18 tagja van a szövetségnek, 9 független vállalkozás, 7 bank és 2 banki faktor.

A faktoring forgalom 87%-át és a kihelyezett állomány 80%-át a bankok és a bankok faktoring pénzügyi vállalkozásai bonyolítják, a független faktorcégek részesedése – számuk csökkenésével illetve banki szervezetbe való beolvadással – folyamatosan csökken. Jelentőségük azonban nem elhanyagolható, mert olyan piaci részigényeket elégítenek ki, amelyek minden gazdasági struktúrában felmerülnek és kielégítetlenségük működési zavarokhoz vezet.

A faktoring piac az átalakult szolgáltatói struktúrában is erősen versenyző maradt, sőt a tőkeerős szolgáltatók között a verseny élesebbé vált. A kínálati oldalon szereplők számának a csökkenése megállt. A teljes piacot figyelembe véve a banki, banki háttérű faktoring szolgáltatók száma meghaladja a 11-et, az aktív pénzügyi vállalkozások száma pedig a 15-öt. A verseny egyik hozadéka, hogy a díjak jelentős mértékben csökkentek, lényegében az éven belüli hiteltermékek áraival azonos szintre kerültek. Figyelembe véve a faktoring komplex szolgáltatási jellegét sok esetben már relatív árelőny mutatkozik a faktoring termékek javára.

Szabályozói környezet

A faktoring termékek árazásában bekövetkezett kiegyenlítődést jól mutatja, hogy a kormányzati hitelprogramokban (Exim hitelek és Növekedési Hitelprogram) helyett kapott a faktoring is. Az NHP programban a kihelyezett állomány 2-3%-a került folyósításra – hitelekkel azonos – maximálisan 2%-os teljes költség felszámítása mellett. A szerény mértékű kihelyezés alapvetően azzal magyarázható, hogy az értékesítésre mindössze 3-4 hónap maradt, amely nem volt elégséges az állományok felfuttatására. A programba bekerül vállalkozások azonban még további 3 évig jogosultak a kedvező kondíciók igénybe vételére.

A speciális hitel programokon kívül 2015-ben a faktorok tevékenységi környezetében nem történtek változások. Az ágazat az elmúlt időszakban alkalmazkodott a Ptk. felemás faktoring fejezetéhez és megtanult azzal együtt élni. 2016 elején a Ptk. módosítás előkészítésekor az IM kezdeményezésére – amely lehetőséget adott egy átfogó faktoring fejezet megfogalmazására - a Szövetség intenzív szakmai munkával és széles körű részvétellel kompakt tervezetet készített. Sajnos a jogi hiányosságokat, pontatlanságokat kiküszöbölő szöveg végül nem került a törvényhozás elé. A Lízingszövetség javaslataival ugyanez történt.

Kedvezőtlen jelenség, hogy a Bankszövetséget sújtó, a statisztikai adatok kezelésével összefüggő Gazdasági Versenyhivatal által kiszabott óriási bírság félelmet keltett más pénzügyi szektorban működő szövetségekben, így a Faktoring Szövetségben is, annak ellenére, hogy a statisztikai adatok gyűjtése, és kezelése mind tartalmában, mind nyilvános kezelésében megfelel a nemzetközi gyakorlatnak. Többéves tapasztalat, hogy az ágazat fejlődését, a súlyát és jelentőségét reprezentáló adatok alkalmatlanok versenyt korlátozó eszközként való felhasználásra, de a tagvállalatokat aggodalommal tölti el a fenyegetettség.

Kitekintés 2016-ra

A faktoring ágazat – hosszabb stagnálás után - immár három éve gyors ütemben bővül. A bővülés 2016 eddigi időszakában is folytatódik. Az első félév adatai további, gyorsuló növekedést mutatnak. A forgalom 39%-kal haladja meg a 2015 azonos időszakban realizált faktoring forgalmat. A kihelyezések is dinamikusan nőttek és 40%-kal haladják meg 2015 első félévi értékeit. Különösen öröndetes, hogy az ügyfélszám is bővülni kezdett, 6 %-kal múlja felül a tavalyi azonos időszakit. Így bízni lehet abban, hogy a kedvező tendenciák 2016-ban fennmaradnak és hosszabb távon is folytatódnak.

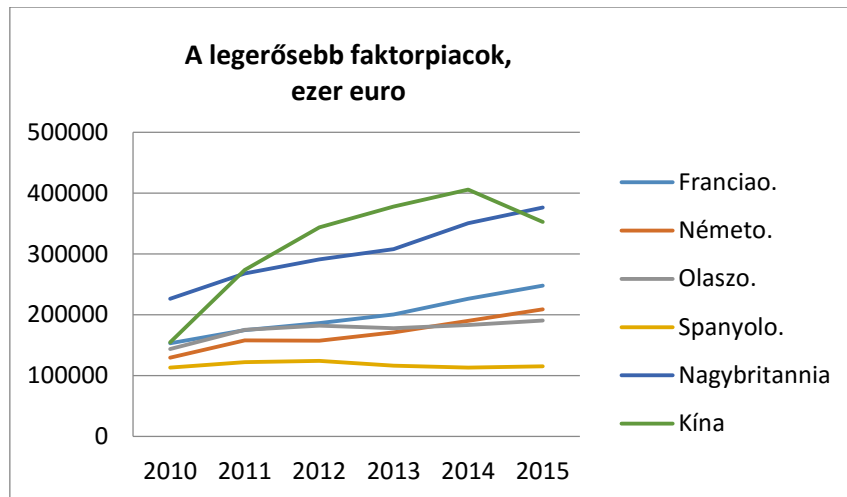
Nemzetközi kitekintés

A magyar faktoring piac az elérhető finanszírozási konstrukciókban, szolgáltatási színvonalban megfelel a nemzetközi átlagnak, és különösen régiós összehasonlításban fejlettnak tekinthető. Az elmúlt években a magyar piac növekedése alatta maradt a világnak és az európai átlagnak, de 2015-ben a magyar piac javára billent át a mérleg. 2015-ben az egyes országok faktoring szövetségei által publikált statisztikák összesítése azt mutatja, hogy a forgalom növekedése az előző évhez viszonyítva lelassult, a bővülés¹ világszinten EUR-ban mérve mindössze 1 %-os volt. A statisztikai adatokat erősen

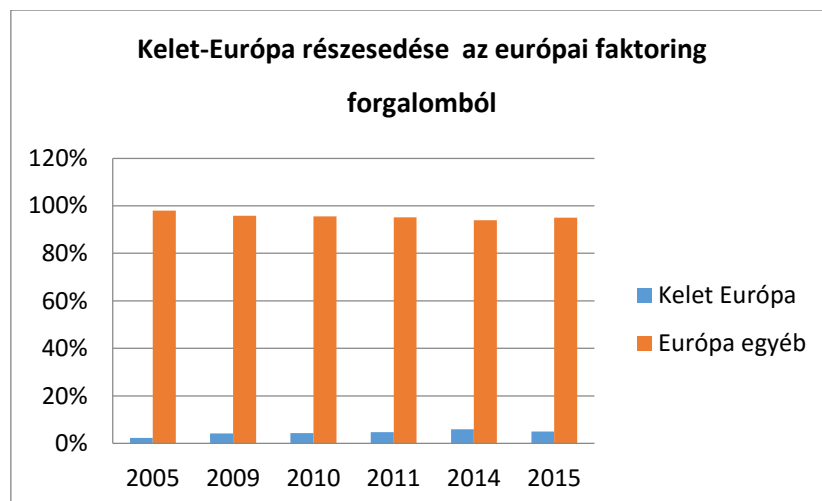
¹ FCI statisztika

befolyásolja az egyes országok devizáinak árfolyamváltozása, és jelentős a földrészek és azon belül is az egyes régiók közötti fejlődési ütem különbség. A 2015 évi világ statisztika által mutatott szerényebb ütemű növekedés azonban egyértelműen a kínai forgalom váratlan és jelentős visszaesésére vezethető vissza. Ezzel együtt is elmondható, hogy 2015-ben is folytatódott a faktoring forgalom évtized óta tartó folyamatos növekedése, a faktoring szolgáltatások térhódítása. A faktorált követelések összértéke 2015-ben 2.373 milliárd EUR-t tett ki. A világ faktoring piacából 63%-os részesedést képviselő európai piac 6 %-kal bővült. A legnagyobb faktoring forgalmat újra az Egyesült Királyságban bonyolították.

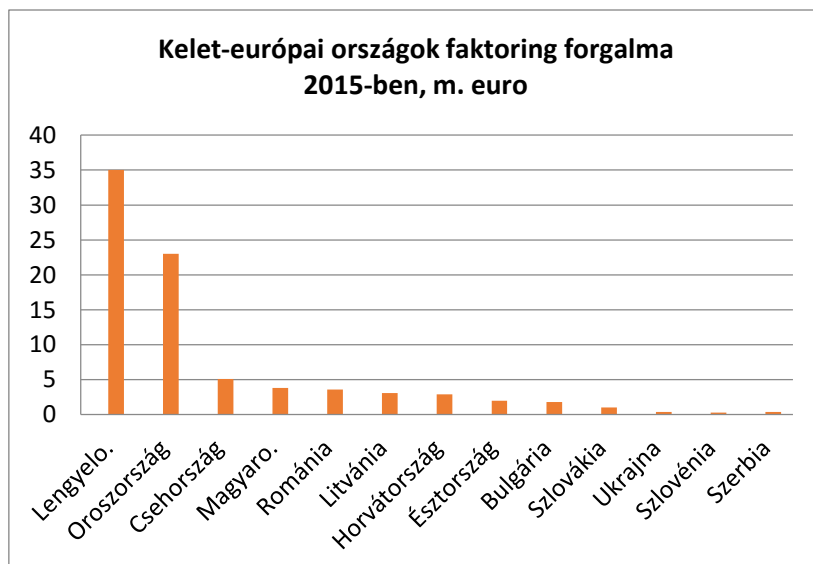
A legnagyobb faktorpiacok fejlődési trendje a következők szerint alakult:

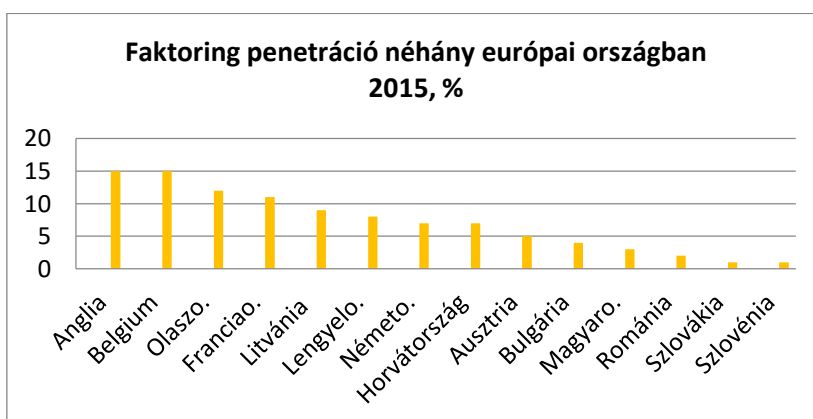
Európán belül a kelet-európai térség faktoringban játszott részaránya az elmúlt tíz évben apró lépésekben 2 %-ról 4-5%-ra tudott fejlődni, ami sajnos továbbra is marginális részesedést jelent. A növekedést ráadásul alapvetően Lengyelország és Oroszország fejlődése határozza meg, amelyek a piacméretet tekintve messze felülmúlják a többi régiós ország együttes teljesítményét.

A hazai faktoring forgalom kiemelkedő növekedésének köszönhetően a régióban Oroszország, Lengyelország és Csehországot követően Magyarország a negyedik legnagyobb piaccá nőtte ki magát.

A faktoring alkalmazhatóságára jelentős hatással van egy adott ország gazdasági szerkezete, a KKV szektor GDP-ben képviselt súlya, a gazdasági és pénzügyi kultúrában kialakult tradíciók, ezért egy adott ország vagy ország csoport gazdasági fejlettsége vagy dinamizmusa és a faktoring penetráció (faktoring forgalom/GDP) között nem állapítható egyenes összefüggés. Ugyanakkor országunk számára adottságként és fejlődési célként is szolgáló európai gazdasági közegben épp a legerősebb, legfejlettebb gazdasági hatalmakban a legnagyobb a faktoring elterjedtsége. **Míg Magyarországon a faktoring penetráció 3%, a legnagyobb európai gazdaságokban a faktoring forgalom a GDP 15%-át is eléri, de az Európai Unió 8 legnagyobb gazdaságaként számon tartott országok mindegyikében 7-8% felett van.** Bár a közép-kelet európai régióban a középmezőnyben foglalunk helyet, a vezető európai országok és Lengyelország példája mutatja, hogy a faktoring a rugalmas gazdasági szerkezet kialakulásának és a gyors gazdasági növekedésnek egyik hatékony eszköze. A faktoring különösen a KKV-k számára hasznos pénzügyi eszköz, mert rugalmasan és biztosítékok nélkül igénybe vehető, hatékonyan támogatja a vállalkozás piaci térnyerését, expanzióját, miközben biztonságot nyújt a vállalkozások működését leginkább fenyegető veszéllyel, a nemfizetési kockázatokkal szemben.

A relatív alacsony magyar faktoring penetráció mind a szolgáltatóknak, mind a vállalkozásoknak, mind a gazdaságpolitika szereplői számára megmutatja a szektor fejlődésével kapcsolatos további feladatokat, a faktoring piacban rejlő potenciált és távlatokat.